

Az osztrák Hauptverband der Industrie törvénytervezete a lajstromzálogjogról. A középeurópai államok mindegyikében tervezetések és munkálatok vannak folyamatban, melyek az ingójelzálognak valamely formában való bevezetését célozzák. Ezek a munkálatok egymástól függetlenül folynak, úgyhogy azok a törvénytervezetek, melyek eredményükképpé napvilágot látnak — egymástól az intézmény alapvonásaiban is, de még inkább az egyes részletrendelkezésekben — merőben elütöek. Pedig a jogtudomány és gyakorlati jogászság kiünnőségei mindinkább propagálják és sürgetik a nemzetközi viszonylatokban jelentőséggel bíró jogvidékeken az államonként elkülönített szabályozásoknak egymáshoz való közelítését, a nemzetközi forgalomnak szabatossága érdekében. Különösen élénk e törekvés a hiteljog terén, ahol a kereskedelmi, váltó, csekk, csőd és egyéb jogoknak nemzetközi egységesítése folyamatban is van. Az ingójelzálog a hiteljognak lévén ujonnan épülő pillére, kívánatos lenne, hogy legalább is a gazdaságilag olyannyira egybeforrott középeurópai államokban építtessék fel egy anyagból, egy stílusban. Ezen cél szolgálatában mutatjuk be olvasóinknak az osztrák Industriehauptverband törvénytervezetét a lajstromos zálogjogról. A bemutatás során különösen azokra a rendelkezésekre leszünk tekintettel, amely a magyar törvénytervezettel szemben eltéréseket mutatnak.

1. Az osztrák javaslat 28 szakaszából áll a magyar javaslat 66 szakaszával szemben. Főelve az, hogy csupán a keretek szabályoztassanak törvényileg; a részletrendelkezéseket, vagy igazságügyminiszteri rendeleteket, vagy a joggyakorlat fogja kidolgozni.

2. Az osztrák javaslat tárgymeghatározása általános. Lajstromos zálogul szolgálhat minden ingó dolog, kivéve a pénz és értékpapír.

3. Általánosabban, de egyuttal precízebben határozza meg az osztrák javaslat azon jogviszonyokat, amelyeknek keretében a lajstromos zálogjog accessorium gyanánt helyt foglalhat, teljesen mellőzve minden korlátozást a hitelezők kijelölése tekintetében. A privilégizált jogviszonyok: vétel és kölcsön a fő termelési ágakhoz tartozó üzem keretében.

4. A zálogtárgyak minimális értéke 1000 osztrák schilling, azaz tizmillió korona.

5. Dologösszességek elzálogosításánál az adós semmiképpen sem korlátoztatik az üzeme keretében tartozó elidegenítések terén.

6. A zálogjog a lajstromba való bejegyzéssel válik létezővé. Egyebekben azonban a lajstromozásnak csak nyilvántartási jellege van. A magyar javaslat ezzel szemben a telekkönyvezett jelzálog szabályait alkalmazza az ingó jelzálogra. A különbség az ingójelzálogjoggal biztosított követelésnek harmadik személyre való átruházása esetén válik nyilvánvalóvá, amely harmadik csupán eladójának jogait nyeri és így számolnia kell mindazon kifogásokkal, amelyeket az adós az egyszerű engedményesnek szegezhet szembe.

7. Az osztrák javaslat behatóan tárgyalja azon collisió-

nak kérdését, amely a gyakorlatban lajstromos zálogjog között egyfelől és később szerzett dologi jogok között másfelől sűrűn fog előfordulni. Három főtipust különböztet: a) zálogjog dologösszeségeken; b) zálogjog dologösszeségek egyes részein; c) zálogjog egyedileg elzálogosított dolgokon. Az első típusnál a zálogjog a harmadik jogánál erősebb, kivéve, ha a harmadik jogát visszteherrel jóhiszeműen szerezte és igazolja, hogy a lajstromba való betekintés számára nem volt lehetséges, illetve a zálogjogot ugysem ismertette volna fel. A második főtipusnál a dologösszeség vonatkozó részének a zálogadós birtokából való kikerülése elegendő ahhoz, hogy a zálogjog megszűnjék. A harmadik főtipusnál a zálogjog nem szűnik meg feltétlenül a zálogtárgynak a zálogadós birtokából való kikerülésével, de harmadik személyek jogszerzésével szemben nem hatályos, ha ezen jogszerzés az Optk. 367. és 456. §§-aiban tartalmazott közismert feltételeknek megfelel.

8. Az osztrák javaslat, szemben a magyarral, a zálogjog élettartamának nem szab időbeli korlátot. A zálogjog a követeles megszűnésével enyészik el.

Az osztrák javaslat a fentebb kivonatosan ismertetett főbb rendelkezéseken kívül tartalmazza még a zálogtárgy veszélyeztetettsége, a zálogadós nem kellő viselkedése, a zálogtárgyból való kielégítés körüli eljárások szabályait, az alakíthatóság meghatározását, a lajstromhivatal felügyeleti jogának rendelkezését, a szükséges miniszteri felhatalmazásokat. Altláiban véve a javaslat elgondolásában kerek egész, mely közép-helyet foglal el a cseh javaslatnak Közép-Európa jogrendszeréből mindenáron kiütközni kívánó ultraliberalizmusa és a magyar jognak stabil dogmatikájához tartoznak. *Dr. Gl. A.*

Francia parlamenti jegyzetek. A francia törvényhozásnak civiljogi életműködése rendkívül élénk. Bár ez részben az inflációra és a nemzeti valutának ezzel kapcsolatos értékesítkésére vezethető vissza, ami ugy. mint az elmúlt években nálunk, Franciaországban is elkerülhetlenné teszi az államvezető szerveknek a magánjog és hiteljog területére való erőteljesebb behatolását, mégis megállapítható, hogy ezen átmeneti momentumoktól eltekintve, is egész sorozata van a törvényhozói nyilatkozatoknak és intézkedéseknek, amelyek a jogrendszernek stabil dogmatikájához tartoznak.

1. Több képviselő javaslatot nyújtott be a kisajátítási jognak a villanyáramvezetés céljára való kiterjesztése tárgyában. Az illetékes kamarai bizottság a javaslatot ellenezte, mert túl költséges megoldás és a racionális mezőgazdasági művelést is veszélyezteti. A bizottság az eddigi szolgalmijogi alapon való rendezés fentartását proponálta.

2. Több képviselő javaslatot tett aziránt, hogy a tartalékok felhasználása által való tőkeemelések a haszonképp való megadóztatás alól mentesíttessenek. Indokolásukban kimutatták, hogy a jelzett tőkeemelési művelet a társaság tagjainál nem eredményez gazdagodást; jogaik a társasági vagyonhoz mivel sem gyarapszanak; a tartalékoknak a tőkébe való beolvastása egyszerű könyvelési művelet, amely egy tétellel kap-